

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ในฐานะส่วนราชการซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงพลังงาน มีภารกิจหลักในการเสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนเกี่ยวกับพลังงานของประเทศ รวมทั้งมาตรการทางด้านพลังงานต่าง ๆ ได้ตระหนักและเห็นว่าการมีมาตรการป้องกันการทุจริต หรือการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริต มาใช้จะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในหน่วยงานได้ และเป็นการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ในกรณีนี้ จึงได้นำหลักเกณฑ์ในคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของสำนักงาน ป.ป.ท. มาปรับใช้เป็นการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ สนพ. เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุม กำกับและลดความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติราชการ

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน แบ่งได้ ๔ ประเด็น ดังนี้

- การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การบริหารตามภารกิจ
- การจัดซื้อจัดจ้าง
- การบริหารงานบุคคล

อนึ่ง สนพ. ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หลักเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย ได้แก่

- ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ซึ่งจะพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- ด้านผลกระทบ (Impact) เป็นการวัดความรุนแรงของเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

เกณฑ์	โอกาส (Likelihood)				
	๑	๒	๓	๔	๕
เกิดเหตุการณ์ทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง	ก่อให้เกิดบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ความหมายของระดับความรุนแรง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๑. การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Risk Identification)

สนพ. พิจารณาดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงานแล้ว เห็นว่า กระบวนการที่อาจพบความเสี่ยงต่อการทุจริตในแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ แบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ให้คะแนนความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง (แยกตามสี)

ประเด็น	ภารกิจ/กระบวนการ/การดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การบริหารตามภารกิจ	กระบวนการขออนุมัติสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการ สนพ.	คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดทำรายงานผลการตรวจสอบสภาพบ้านของข้าราชการผู้มีสิทธิรับค่าเช่าบ้าน ไม่ได้ไปตรวจสอบสภาพบ้าน และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเท็จ เนื่องจากได้รับผลประโยชน์หรือสินบนจากข้าราชการผู้มีสิทธิรับค่าเช่าบ้านนั้น	1	5	5	สูงมาก ●

ประเด็น	ภารกิจ/กระบวนการ/ การดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความ เสี่ยง
การจัดซื้อจัดจ้าง	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดทำร่างขอบเขตงาน/รายละเอียดการจ้างดำเนินการดังกล่าว โดยอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	2	5	10	สูงมาก
การบริหาร งานบุคคล	กระบวนการคัดเลือกให้ข้าราชการ หรือบุคลากรในหน่วยงานเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ	มีการเลือกปฏิบัติในขั้นตอนคัดเลือกบุคคลให้มีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรมที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	1	4	4	สูง

๒. แผนและมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

จากการวิเคราะห์และประเมินเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ตามตารางที่ ๑ ส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงถึงสูงมาก เนื่องจากในอดีต สนพ. ได้เคยรับเรื่องร้องเรียนและให้ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการกิจการหรือการดำเนินงานในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและเฝ้าระวังเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต จึงได้กำหนดมาตรการและวิธีการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

แผนและมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗					
ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับ ผิดชอบ
คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดทำรายงานผลการตรวจสอบสภาพบ้านของข้าราชการผู้มีสิทธิรับค่าเช่าบ้าน ไม่ได้ไปตรวจสอบสภาพบ้าน และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเท็จ เนื่องจากได้รับผลประโยชน์หรือสินบนจากข้าราชการผู้มีสิทธิรับค่าเช่าบ้านนั้น	ให้รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ต้องปรากฏการบันทึกภาพถ่ายคณะกรรมการฯ ไปตรวจสอบสภาพบ้าน และสภาพสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ข้างเคียง	คู่มือการเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการ พร้อมแบบรายงานการตรวจสอบสถานที่	ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กรกฎาคม ๒๕๖๗	ไม่ใช่ งบประมาณ	กลุ่มนิติการ และ กลุ่มการคลัง สำนักงาน เลขานุการ กรม

**แผนและมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗**

ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับ ผิดชอบ
คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดทำร่างขอบเขตงาน/รายละเอียดการจ้าง ดำเนินการดังกล่าว โดยอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	ควบคุม กำกับให้ข้าราชการหรือบุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดทำร่างขอบเขตงาน/รายละเอียดการจ้าง ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด และคู่มือการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน	ประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์หรือแนวทางการจัดทำร่างขอบเขตงาน/รายละเอียดการจ้างของกรมบัญชีกลางและคู่มือการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ให้หน่วยงานภายใน สนพ. รับทราบ และถือปฏิบัติ	ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กรกฎาคม ๒๕๖๗	ไม่ใช่ งบประมาณ	กลุ่มนิติการ และ กลุ่มการคลัง สำนักงาน เลขานุการ กรม
การเลือกปฏิบัติในขั้นตอนคัดเลือกบุคคลให้มีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรมที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	จัดให้มีหลักเกณฑ์/คู่มือ/แนวทางเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลให้มีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรม	จัดทำหลักเกณฑ์/คู่มือ/แนวทางเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลให้มีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรม	ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กรกฎาคม ๒๕๖๗	ไม่ใช่ งบประมาณ	กลุ่มนิติการ และ กลุ่มบริหาร ทรัพยากร บุคคล สำนักงาน เลขานุการ กรม